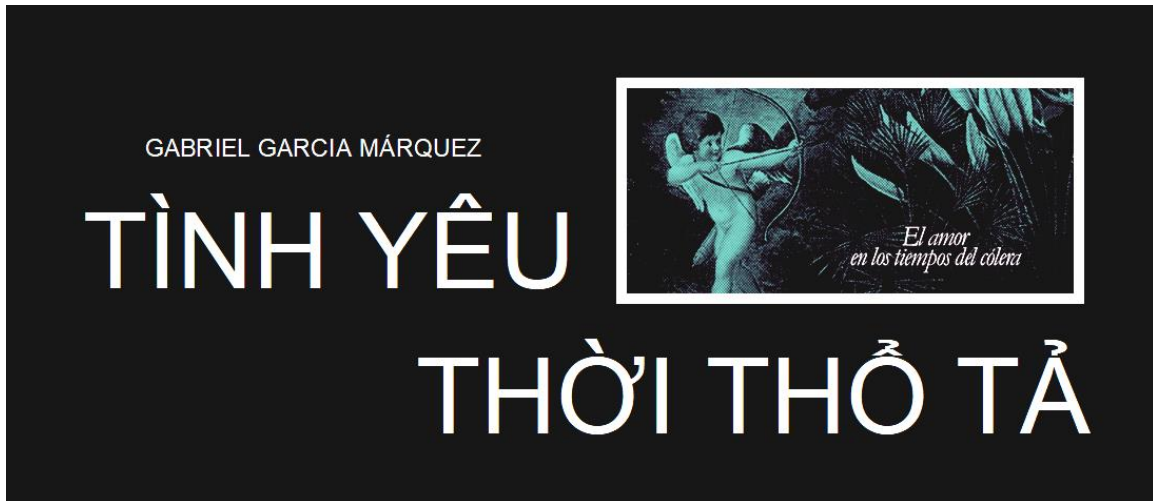

El amor en los tiempos del cólera

CAO VỊ KHANH

... Cho đến khi Florentino có dịp nhắc lại với Fermina về lời hứa thủy chung của mình thì giữa hai người đã có một khoảng cách thời gian dài đúng 51 năm 9 tháng 4 ngày ! Nếu kể một đời người là trăm-năm-hiu-quạnh thì họ đã hiu quạnh quá một nửa đời người, mà lại là nửa đời xuân sắc nhất ! Vậy thì còn lại gì để nói về cái khoảng trống không ở giữa hai đầu dây định mạng. Hai cuộc đời bình thường như mọi cuộc đời bình thường khác trên cái cõi nhân gian nhốn nháo rất lặng lẽ này. Một người con gái đẹp như chính cái vẻ đẹp nửa phố phường nửa rừng rú của quê hương, lớn lên với mối tình vừa mơ mộng lại vừa hùng hực như thứ máu La Tinh nóng sốt, mộng rồi tan, bỏ đi lấy một tấm chồng xứng hợp, theo chồng đi lập nghiệp ở một kinh thành hoa lệ, thói quen chung đụng rồi cũng tạo ra hạnh phúc, sinh con đẻ cái, rồi con cái lớn lên như tiên đồng ngọc nữ, ăn học đàng hoàng, dựng vợ gả chồng, nếp sống gia đình có đôi khi cũng sóng gió nhưng con thuyền ngược suốt một trường giang thì làm gì chẳng có lúc bị gió trở chiều. Phía bên kia, người con trai bị tình phụ (?) rồi cũng đau khổ, cũng khóc lóc lằng nhằng... nhưng rồi anh ta cũng phải sống cái đời của anh ta, lạ cái điều là sau khi mất mối tình đầu trong trắng một cách oan uổng anh ta trở thành một kẻ đùa giỡn với ái tình, với một sức quyến rũ kỳ lạ của một con đực tốt mã mà không một con cái nào cưỡng lại được. Tổng kết trong thời gian 51 năm 9 tháng 4 ngày đó, anh ta đã trải qua thân xác của sáu trăm hai mươi hai người đàn bà khác nhau, từ hoặc chỉ một đêm ăn nằm hoặc nhiều hơn một đêm ăn nằm... Vậy thì có điều gì phải nói ?

Cái điều phải nói là... đầu vậy, không bao giờ, chưa bao giờ anh quên được người con gái đầu đời có « dáng đi kiêu hãnh của một loài hoẵng cái ».

Và nhất là cái lời thệ hải minh sơn tưởng đâu chỉ là lời hứa đầu môi ở cái tuổi xốc nổi như một con sóc nhỏ...

Trong suốt mấy chục năm làm kẻ thất tình chuyên nghiệp, anh ta bương chải bằng mọi cách để vươn lên như một loài cỏ dại dưới bóng râm của rừng nhiệt đới bạt ngàn. Từ một anh điện tín viên nghèo nàn, chạy việc lật vật đến một chân thư ký quèn trong một hãng tàu buôn, rồi leo lên đến chức vị chủ cả, anh ta sống, đi lại, làm ăn, yêu đương vớ vẩn và ngủ với bất cứ một nhân tình bất chợt nào mà như chỉ để chờ đợi.... chờ đợi một lần tái hợp với người xưa. Một năm. Hai năm. Ba năm. Năm năm. Mười năm. Rồi năm chục năm lẻ chín tháng với bốn ngày ! Suốt mấy chục năm chỉ lẩn quẩn trong cái góc phố quen thuộc chứa đầy kỷ niệm, từ chối hết mọi chuyến đi xa, như chỉ sợ đi xa một bước là làm phai lạt đi dấu vết của một người đã đi quá xa... Đó là chưa kể đến cái khi hậu nóng bức và ẩm thấp của một xứ nhiệt đới nghèo nàn đến gần như hoang dã, cùng với căn bệnh dịch tả trầm kha như lời nhức móc suồng sả và dai dẳng của thiên nhiên. Mặc. Anh ta vẫn chờ, vẫn đợi giữa cái bối cảnh không lấy gì gọi thơ gọi mộng cho lắm đó. Quả tình là kiểu chờ đợi rất ... khật khùng ! Mà nghĩ cũng tội, có người tình si nào mà không khật khùng !

...nhớ không em, người đàn bà với chiếc áo dài vải nội hóa tả tơi che cây dù cũng tả tơi không kém, sáng chiều hai buổi, đứng thơ thẩn trước cổng đại học xá Minh Mạng những năm 70, để đợi một người không trở lại nữa... Người qua kẻ lại, có khi thương hại, có khi chế giễu, trời có khi mưa có khi nắng, nhưng mặc, người đàn bà vẫn đứng đó, đợi chờ. Tia nhìn có thất lạc, nhưng biết đâu trong đáy cùng của con mắt trống không, đang có một trùng phùng ở ... một cõi nào khác !

Florentino mười mấy tuổi đầu yêu Fermina ngay trong lần chạm mắt thứ nhất. Y như một chủng tử bị tách rời ra làm đôi, hai mảnh ráp lại nhau tích tắc. Những lá thư tình vụn dại viết ngày viết đêm, được lén lút trao tay, thề non hẹn biển. Tình yêu như bệnh thổ tả đang hoành hành ở cái vùng đất ẩm thấp, rừng rậm ba mặt vây quanh. Nó ụp đến, bất ngờ và vạt người ta ngã quỵ xuống như con bệnh bị dịch hành. Tình yêu giáng xuống như cơn sốt nóng lạnh, làm lờ đờ con mắt, run rẩy tay chân và tê liệt thần kinh. Cả hai yêu như hai con bệnh thập tử nhất sinh tới hồi lên cơn... Yêu... Yêu... Yêu... không thuốc chữa.

Anh con trai thề thốt... Chị con gái hứa hẹn...

Vậy mà rồi thôi, cuộc tình đẹp như mơ đó chỉ là bước khởi đầu cho một sự chờ đợi lâu dài đến hoang tưởng. Có điều, nó có thật, có thật trong văn chương hiện-thực-huyền-ảo (réaliste magique) của Gabriel Garcia Márquez, Tình yêu trong thời thổ tả, đã được quay thành phim và trình chiếu trong những năm qua.

Phim không phải là siêu phẩm vì thật ra làm sao mà chuyển được cái khí hậu văn chương huyền hoặc trong tác phẩm của nhà văn Châu Mỹ La tinh, vốn đã viết rất mộng mị về những điều rất thực, cũng như đã viết rất thật về những điều quá ư mộng mị.

Sự chờ đợi là một điều rất thật. Mà cũng đầy mộng mị. Phải không em. Bởi vì sự chờ đợi nào cũng đặt tiền đề từ một giả định. Những hẹn hò chỉ là cố gắng trấn an của định mạng. Cho nên sống trong sự đợi chờ là sống trong một cơn mộng dài. Tự mình dắt tay mình đi mù lòa vào thế giới ảo. Nhưng đã bao nhiêu lần trong cõi đời trần trụi này, người ta đã không sống như mộng ? Mà rút lại nếu không sống như mộng thì mặt đất này còn lại gì ngoài những nỗi quạnh hiu.

Cái người đàn ông rất người, nghĩa là có đủ thứ ham muốn lật vật rất thật đó, với “hòn mộng của một thi sĩ và tánh kiên nhẫn của một thánh nhân” đã chờ đợi cái phút giây trọng đại thứ hai của đời mình, sau lần gặp gỡ thứ nhất, một cách bình tĩnh, từ tốn, thư thái của một kẻ biết chắc và tin chắc vào cái mục đích của đời mình. Mặc dầu vậy, anh ta đã sống như một người rất mực... bình thường, làm việc và thụ hưởng những tặng phẩm của trần gian không kém phần điều nghệ. Những cuộc gặp gỡ với những người đàn bà khác cũng diễn ra không kém phần thơ mộng, cũng những lời trêu ghẹo huê tình, cũng những đưa đẩy đưa hoa nguyệt. Anh không từ chối một dang hiến nào. Ngay cả đôi khi chính anh là kẻ hiến dâng. Anh ta rong chơi trên tình trường như một kẻ phóng đảng, không ngại ngần, không ách ách, rất sòng phẳng... Vì trong tận cùng, anh ta biết mình vẫn là một người chung thủy... Và sẽ chung thủy tới cùng. Em có hiểu điều đó không. Không phải lòng chung thủy đó chỉ thể hiện trong những lần anh ta lần thẩn lục ra cái bím tóc của người xưa đã tặng rồi trân trọng kê lên môi hôn gợi mà lòng chung thủy đó còn nằm chính trong sự không oán giận, không tủi hờn, không kêu ca khi chính người yêu xưa một lần trở lại thành phố đó, đã không còn nhận ra anh ta nữa... Nhưng có sao em, người đàn ông biết yêu và biết điều, anh ta chấp nhận sự quên lãng như một hệ lụy của thời gian và là cái lẽ tất nhiên của đời sống. Hầu môn nhất nhập thâm như hải. Tùng thử Tiêu Lang thị lộ nhân. Anh ta tiếp tục sống cái đời của mình, dĩ nhiên là không thui thủi, vì bao giờ cũng có một bóng sắc nào đó bên cạnh mình. Làm như những bạn tình đó là những trạm nghỉ chân bên con đường thiên lý truy tầm hạnh phúc. Anh ta làm lui trò lên từng bậc thang xả hội, từng nấc một, kiên nhẫn như một con kiến, tha từng cọng rác xây cái ổ của mình. Không cay đắng. Không so bì. Biết đâu chính cái mức sống phong lưu của người tình cũ (?) không chừng cũng là cái động lực đã thúc anh ta trèo ngược lên những nấc thang xả hội. Em có nhớ chuyện người cung nữ thất sủng vò võ giữa lãnh cung. Phòng khi động đến cữu trùng. Giữ sao cho được má hồng như xưa...

Vậy đó em, nhiều nhiều năm qua, Florentino không còn trẻ nữa, và dĩ nhiên Fermina cũng già đi. Mười mười hai mươi năm sau. Ba bốn chục năm thêm. Cái bước đi của thời gian nặng trĩu trên đuôi con mắt trĩu nãi, trên lớp da ngực buồng chùng, trên mấy ngón tay xương xẩu bồng cầm nắm run run... Chỉ có điều có một thứ vẫn không suy suyển chút nào. Đó là ngọn lửa tình vẫn âm ỉ cháy trong lòng người tình nhân lì lợm.

Cho đến cái buổi sáng của gần hết năm thứ 51 đó, trong khi ông già Florentino đang nằm hủ hí với người bạn tình trẻ măng xếp hàng thứ sáu trăm hai mươi hai của mình thì cái ngày trọng đại đó trò tới, hót hải như tiếng chuông nhà thờ báo tử. Người bạn đời của Fermina vừa trút hơi thở cuối cùng. Không chần chờ, cũng không hấp tấp, ông từ tốn giải thích để chia tay với cái trạm ghé cuối, rồi ăn mặc chỉnh tề, đầu đội nón nỉ đen, tay xách dù đen như một gentlemen chính cống, thông thả và nghiêm trang đến trước mặt người đàn bà tang phục đen, trịnh trọng ngã nón chào, rồi trịnh trọng nói không mấy may một chút khôi hài ... dù là khôi hài xám... “hôm nay là đúng 51 năm 9 tháng 4 ngày, tôi đã chờ em “

Em có nghe ra cái trầm trọng trong từng lời được phát ra một cách tỉnh bơ và gọn băng đó không. Chẳng những không kêu oán như Đinh Hùng ta-đợi-em-từ-ba-mươi-năm, uông-hoa-phong-nhụy-hoài-trăng-rằm, ông già Florentino lại rất mực hào hoa, không đòi hỏi và cũng không ép uổng, không giải thích hay biện hộ gì hết về sự “thông báo” đột ngột của mình. Ông chỉ cho biết vậy thôi và... sẵn sàng chờ thêm nữa, chờ thêm nữa. Đã 51 năm trôi qua, bây giờ có trôi qua thêm vài ba năm nữa thì cũng chẳng làm sút mẻ chút nào cái khung thời gian đã quá độ dẫn nở trong lòng ông. Ông đã chờ, ông đang chờ và ông sẽ chờ.....

Lại tiếp tục những lá thư, những lá thư qua lại như 51 năm trước, những lá thư không còn sôi nổi như cái thuở núp dưới bóng giáo đường nhìn trộm nàng đi lễ, không còn háo hức như cái lúc leo rào vào nhà nàng ném đại một cành hoa... mà là những lời lẽ trầm tĩnh, ân cần và phủ dụ bằng chính sự chung thủy của loài kim cương bất hoại.

Những lá thư

...những lá thư...

...tiếp tục những lá thư thăm hỏi, an ủi một sự mát mát, vỗ về một nỗi đau hiu, xoa dịu một cơn trống vắng... hay chỉ để kể lể một chuyện mưa nắng nắng mưa...

... Và như vậy, mưa nắng nắng mưa mãi đến cái năm thứ 53, lần đầu tiên Florentino mới làm được cái việc bình thường nhất của mọi cặp tình nhân là... đưa nhau rong chơi. Tội nghiệp không em. Cái chuyện bình thường vậy đó mà phải đợi đến 53 năm sau ông mới thực hiện được. Lần đó, ông đưa bà lên chiếc tàu khách chạy bằng guồng nước, chạy thong dong suốt dọc dài con sông lớn Magdalena đựng đầy bóng quê hương. Tàu chạy chậm xuyên qua làng mạc, phố xá và rừng rậm, chạy qua những bình minh và những hoàng hôn, chạy qua những quãng đời, chạy qua những kỷ niệm... Nước chảy xuôi, tàu chạy ngược, ngược xuôi xuôi ngược, hiện tại quá khứ, quá khứ hiện tại... có phải vậy không mà sau hết, hai người tình già trên chiếc tàu vắng khách, đã ngã vào vòng tay nhau lần đầu đầu hai vòng tay sau cùng đã mỏi. Thôi kệ, có siết chặt nỗi không cũng đâu có gì đáng nói. Vấn đề là còn có dịp mà lấy bẫy siết nhau.

Đêm đó, trên sóng nước lao xao của dòng sông biếng chảy, họ ngủ với nhau đêm của vô cùng.

Đêm đó, rồi Florentino mới nói được rằng ... 53 năm sau, trái tim tôi mới đập lại nhịp bình yên !

Gabriel Garcia Márquez đó em. Lạ em há. Chính vì lạ vậy mà tờ báo New York Times mới cho là truyện tình đẹp nhất thế kỷ. Chuyện lạ và đẹp. Cái đẹp toát ra từ cái vẻ mộng mị của tình yêu. Mà thật ra có tình yêu nào mà không mộng mị. Và không chừng chính mộng mị đã cứu rỗi cho thế gian này đó em. Nếu không, làm sao người ta chịu nổi những trúc trắc oái ăm, những nghịch cảnh oan trái đầy rẫy trong đời này.

Thực tế chàng ràng quanh chúng ta, hăm dọa, ép uổng, thúc ép. Có phải không em, thực tế như chứng bệnh thổ tả quái ác đã đeo đuổi hoành hành trong cái thế

giới của Florentino. Nó chực chờ như cái chết chực chờ quanh cái sống, bủa vây hiểm họa khắp cùng.

Từ đó, có thông điệp gì không trong câu văn của G.G. Márquez :
Dans le malheur, l'amour devient plus grand et plus noble.

Viva los amantes !

Cao vi Khanh